

noget særligt »fint« eller æstetisk. Selskabets første formand blev amtsdirektør Ernst Verwohlt, Roskilde, hvis undersøgelser over herold-væsenet synes at åbne nye perspektiver for den diplomatiske historie. Tidsskriftets redaktionsudvalg har siden starten haft de kgl. ordeners historiograf, dr. phil. Albert Fabritius som medlem, og dets første nummer åbnedes med en artikel af statens heraldiske konsulent Paul Warming. Tidsskriftet har naturligvis i det forløbne tiår bragt en del redegørelser af overvejende personalhistorisk interesse, men det er forbausende, hvor mange veje til dybere historisk forståelse heraldikken kan anvise på en del felter. Eksempelvis har nuværende professor i Århus, dr. theol. Troels Dahlerup kunnet give tankevækkende bidrag til dansk feudal- og godshistorie. Den utrættelige redaktør af tidsskriftets første 20 numre, Sven Tito Achen, har her som gennem sin indsats ved Politikens Forlag kunnet yde dansk historieforskning mange og inspirerende tjenester.

JØRGEN TVEVAD

Danske Historikere 1965. Redigeret af H. K. KRISTENSEN, KNUD PRANGE og JOHAN HVIDTFELDT. Udgivet af Dansk Historisk Fællesforening. 1966. viii + 175 s. 54,00 (36,00) kr.

Siden 1930 har den Hielmstjerne-Rosencroneske Stiftelse nogle få gange uddelt sin prisedalje til »belønning af fortjenester, udvist af mænd og kvinder, der ikke henhører til de faglærte historikers kreds, men som af uselvisk interesse har virket til fremme af fædrelandets historie«. Blandt de hædrede er Ribe amts førende lokalhistoriker, fhv. førstelærer H. K. Kristensen. I direktionen for den gamle dansk-norske stiftelse, som økonomisk har bidraget til nærværende håndbog, sidder rigsarkivar, dr. phil. Johan Hvidtfeldt.

Hovedformålet med biografisamlingen har da også været at meddele oplysninger om historikere, som ikke hører til de faglærtes kreds. De videnskabeligt uddannede i fortid og nutid kan man oplede hos »F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om dem, der ved Københavns Universitet have erholdt de høieste akademiske Værdigheder. 1859« og i »Danish Theses for the Doctorate 1836–1957. 1–2. 1929–62«, hos »F. E. Hundrup: Biographiske Efterretninger om de Candidater, der ved Københavns Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen. 1849« og videreført op til »Magister-Staten. 6. udg. 1967« samt i »Den danske Bibliotekarstand. 2. udg. 1963« og »Det danske Arkivvæsens personale. 1965«. Danske forskere med international position kan bl. a. findes i »Répertoire International des Médiévistes. Poitiers 1965«. Også dyrkerne af de historiske discipliner inden for andre faggrupper er biografisk tilgængelige gennem staterne over teologer, læger, jurister, økonomer og ingeniører m. fl. Men over de mange ikke-akademiske forskere og skribenter i det sidste hundredår er der ingen fortegnelser. Ehrencron-Müllers og Erslews forfatterleksika rækker officielt kun op til 1853, og med Jyske Samlinger 1866 og Sønderjydske Aarbøger 1889 begynder en stedse mere omfangsrig historieskrivning uden for laugene. Det er i de seneste år lykkedes Den danske historiske Forening at få videreført den danske historiske bibliografi. Man må ønske, at Dansk Historisk Fællesforening en

gang kan få samlet de tiltrængte biografiske oplysninger om fortidens mange, navnligt lokalhistoriske forfattere.

Anmeldere af håndbogen har anket over manglende biograferinger af forskellige personer og grupper. Som yderligere eksempler kunne nævnes savnet af en række samfundsvidenskabelige forfattere, således juristen Ernst Andersen, andelshistorikeren Aage Axelsen Drejer og økonomerne Holger Gad, Poul Milhøj og Hans Chr. Johansen. Netop den nære sammenhæng mellem de lokalhistoriske undersøgelser og den økonomisk-social forskning er på det seneste blevet fremhævet af Erhvervsarkivets leder og vil manifestere sig, hvis det lykkes at virkeliggøre planerne om et institut for lokalhistorie. Men den manglende omtale af specialister, som alligevel vil kunne findes andet steds, er et ringe minus i forhold til den meget store hjælp, som »Danske Historikere 1965« vil kunne yde i mange år.

JØRGEN TVEVAD

ALMINDELIG HISTORIE

Einführung in das Studium der Geschichte. Herausgegeben von WALTHER ECKERMANN und HUBERT MOHR. Berlin, VEB Deutscher Verlag der Wissenschaften, 1966. xii + 535 s.

Dette østtyske værk er med sine 44 forfattere så altomfattende i sin emnekreds at det trods sit omfang – over 500 tættrykte sider i næsten kvartformat – virker som een lang opremsning af definitioner, bogtitler og institutioner. Kun eet emne får en udtømmende behandling, både i sammenhæng og i alle mulige forbindelser, nemlig historiens og historieforskningens marxistisk-leninistiske grundlag. Nogle prøver:

»Der Student muss *vordringlich* einen guten Überblick über die *marxistische Literatur* gewinnen. Erst wenn er die Methoden des historischen Materialismus kennt und anwendet und sich einen festen ideologischen Standpunkt erarbeitet hat, kann er sich kritisch durch Vergleich und Gegenüberstellung mit solchen Werken der *vormarxistischen und bürgerlichen Historiker auseinandersetzen*, deren Materialreichtum genutzt werden kann bzw. in denen einzelne Seiten des historischen Prozesses richtig dargestellt und einzelne gesetzmässige Erscheinungen erkannt werden. Hierbei sind die *kritischen Hinweise des Hochschullehrers* besonders zu beachten. Bei dem Studium bürgerlicher Literatur wird der Student häufig feststellen, dass die verwendeten Begriffe einen anderen Inhalt als den objektiven haben. Hierdurch wird ein unerfahrener Leser leicht verwirrt. Durch die Anwendung des marxistisch-leninistischen Begriffssystems müssen die unwissenschaftlichen Begriffsformen der bürgerlichen Historiker auf ihren klassenbedingten Inhalt zurückgeführt werden. Dadurch wird die Wertung der von bürgerlichen Autoren vermittelten Fakten möglich« (s. 227 f., udhævelserne er tekstens egne).

Videre: »Die fundamentalste – und in allen weiteren Erklärungsweisen immanent enthaltene – Erklärungsweise historischer Erscheinungen ist die kausale. Sie wird immer dann verwendet, wenn die historische Aussage so formuliert wird, dass sich aus einer bestimmten Ursache eine bestimmte Wirkung ergibt.